

СТАНОВИЩЕ

Изготвил становището: доц.д-р Венелин Николаев Бончаков
Катедра „Статистика и иконометрия“, УНСС-София
*Хабилитиран по научна специалност „Статистика и демография“,
Професионално направление 3.8 „Икономика“*

Автор на дисертационния труд: Йордан Атанасов Молов
Докторант към Катедра "Математика и статистика",
Факултет „Стопанска отчетност“, СА „Д.А.Ценов“-Свищов

Тема на дисертационния труд: "Статистическо изследване на използването на възобновяема енергия в България"

*Дисертация за присъждане на ОНС „Доктор“,
професионално направление 3.8 „Икономика“,
научна специалност „Статистика и демография“.*

1. Общо представяне на дисертационния труд.

Представеният дисертационен труд е в общ обем от 195 стр., от които 172 стр. основен текст. Състои се от въведение, три глави, заключение, списък с използвани 131 литературни източници (от които 62 специализирани източници на български език) и приложения. Трудът съдържа 18 таблици и 38 фигури, като е включена и декларация за оригиналност и достоверност на съдържанието на дисертационния труд.

Обект на дисертационния труд е използването на възобновяема енергия в България през периода 2004-2016 г. Пояснено е, че под „използване“ се имат предвид процесите на производство и потребление на енергия от възобновяеми източници. Periodът е правилно ограничен от гледна точка осигуряването на методологична съпоставимост на показателите, използвани за отчитане използването на възобновяеми енергийни източници. Като предмет са посочени закономерностите в динамиката и структурата на използването на такава енергия. Дефинираните предмет и обект на дисертационния труд са пряко обвързани с основната му цел, а именно да бъде обосновано концептуално и да бъде проведено емпирично изследване на закономерностите в използването на енергия от възобновяеми източници. Основната методология на изследването обхваща статистически методи за анализ на динамика, структурни различия и изменения, настъпващи в показателите за характеризиране на производството и потреблението на такава енергия. За постигане на тази цел са формулирани пет изследователски задачи, за чието изпълнение са представени достатъчно свидетелства в изложението.

2. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

2.1. Преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем.

Дисертационният труд е посветен на безспорно важен въпрос за развитието на енергийния сектор не само в България, но и в международен план, а именно разширяването на производството на енергия от възобновяеми източници за сметка на изкопаемите горива и други нискоекологични източници. Актуалността на изследваната проблематика произтича от ясното осъзнаване на енергийния проблем в световната рамка на устойчивото развитие и в светлината на глобалните климатични промени. Важен момент тук е търсенето на детайлна и полезна информация с аналитичен характер, която да подпомага обосновката и вземането на управленски решения за постигане на желаното развитие на енергийния сектор в България. Поради тази причина считам, че избраната тема има важно значение за подпомагане провеждането на енергийната политика на страната, а предлаганият изследователски подход бих определил като актуален и приложим в съвременните условия.

Изложението показва, че докторантът е отлично запознат не само с основните аспекти на енергийната политика на ЕС и България, но и с информационното осигуряване на статистическите анализи в областта на енергийното производство и потребление. Понятийният апарат е изведен въз основа на проучване на широк кръг подходящи български и чуждестранни специализирани литературни източници.

2.2. Мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд.

Общото впечатление от разработката е много добро, като цяло е използван ясен стил на изложението, коректна терминология и дефиниран понятиен апарат. Обемът на дисертационния труд отговаря на обичайните изискванията към подобна форма на научна разработка. Използваният в нея инструментариум осигурява възможност за извлечане на обобщени статистически измерители за динамиката и структурните промени в енергийното производство, в т.ч. за устойчивия характер на навлизането на възобновяемите източници в българската енергетика. Това осигурява свидетелства за придобитите знания и умения от докторанта за провеждане на самостоятелно научно-приложно изследване и получаване на конкретни резултати.

2.3. Мнение относно автореферата и публикациите към дисертационния труд.

Представеният автореферат е с оптимален обем и структура, като отразява основните аспекти на разработката в необходимата степен, както и получените в нея резултати. Към дисертацията са приложени четири самостоятелни научни публикации, от които две статии в специализирани издания и два доклада на научни форуми. Тези публикации отразяват в

значителна степен постиженията на дисертационния труд.

3. Научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд.

Бих открил следните основни научно-приложни приноси, постигнати в дисертационния труд:

- целенасочена систематизация на основните постановки, касаещи използването на възобновяими източници на енергия и свързаните с тях подходи за осигуряване на методологична съпоставимост чрез стандартизация на дефинираните статистически показатели;
- в резултат на проведенния емпиричен анализ са установени закономерности в динамиката на основните показатели за производството и потреблението на енергия от възобновяими източници, осигуряващи възможности за получаване на средносрочни прогнозни нива на показателите;
- чрез анализа на структурни различия е получено ново знание относно съществуващи закономерности в промените, настъпили през последните 10 години в структурата на възобновяемите източници в България, като е изведена авторова оценка за посоката на промяната и степента на нейното съответствие с европейските политики в енергийния сектор.

4. Бележки и въпроси по дисертационния труд

Би било от полза за дисертационния труд да конкретизира своето заглавие с включването на периода, тъй като в сегашния му вид предполага анализ от самото начало на използването на възобновяими източници на енергия в България. Бих препоръчал на докторанта да задълбочи своите изследвания в областта на енергийния сектор, като обхване и проблематиката по въздействието на изследваните промени върху енергийната ефективност на българската икономика и върху нейната конкурентоспособност.

5. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

На базата на гореизложената преценка относно представения дисертационен труд считам, че са изпълнени изискванията на ЗРАСРБ (чл.6), Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СА „Д.А.Ценов“ – Свищов относно получаването на ОНС “Доктор”. Давам **положителна оценка** на дисертационния труд, като предлагам на научното жури да присъди на **Йордан Атанасов Моллов** образователна и научна степен “Доктор” по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Статистика и демография“.

26.10.2018 г.
гр. София

Подпись: .....
/ доц.д-р Венелин Бошнаков /